

Un număr vechi 1 leu

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR: D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR: I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătatea: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

S U M A R :

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ:

Inalta Curte de casație și justiție, s. II: *Procurorul general al Inaltei Curți de casație, regulament de competență în cauza lui Const. I. Bădescu și Pantelimon Badea.*

Curtea de apel din București, s. II: *Hipolite Dembitzki cu Ministerul cultelor și Casa pensiilor.*

Curtea de apel din Iași, s. I: *Agripina Ullé cu Clarissa Costache, cu o observație de d. D. Alexandresco.*

Tribunalul județului Putna: *Elena G. Constantinescu cu soțul său G. Constantinescu, pentru divorț, cu o observație de d. D. Alexandresco.*

Inființare.—Bibliografie.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția II

Audiența de la 13 Noembrie 1900

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

Procurorul General al Inaltei Curți de casație, regulament de competență în cauza lui Const. I. Bădescu și Pantelimon Badea.

Competință.—Furt de pasări domestice și mici animale.—(Art. 309 C. p.; art. 525 Pr. pen.; art. 71 din legea judecătorilor de ocoale).

Furtul de pasări domestice și alte mici animale, prevăzut și pedepsit de art. 309 al. I din Codul penal, se judecă de judecătorul de pace în primă instanță.

Decisiunea 937/900.—Regulat competența după cererea făcută de d-l Procuror general al Inaltei Curți de casație și justiție în cauza lui Const. I. Bădescu și Pantelimon Badea.

Curtea,

Ascultând citirea raportul făcut de d-l consilier N. Predescu; și

Pe d-l procuror St. Stătescu în concluziuni.

Deliberând,

Având în vedere că Const. G. Bădescu și Pantelimon Badea fiind dați în judecată pentru furtul de ocoale, judele ocolului Horezu prin cartea de judecată cu No. 751/900 și-a declinat competența de a judeca afacerea pe motiv că faptul imputat inculpaților intră în previsionsile art. 306 pedepsit de art. 309 al. I Cod p.,

care după art. 71 din legea judecătorilor de pace nu este de competența acelei instanțe;

Că tribunalul de Vâlcea sesizat de afacere și-a declinat de asemenea competența de a judeca afacerea, pe motiv că faptul imputat inculpaților, fiind un furt de animale domestice prevăzut și pedepsit de art. 309 al. I, care după art. 71 al. 3 din legea judecătorilor de ocoale este de competența acelor instanțe;

Că ambele hotăriri rămânând definitive și cursul justiției fiind ast-fel întrerupt, această Inaltă Curte este chemată a pronunța un regulament de competență;

Considerând că se constată că faptul pentru care Constantin Bădescu și Pantelimon N. Badea au fost dați judecății, este că au furat o rîmătoare, pe care au vîndut-o cu prețul de lei 2 bani 50;

Considerând că după dispozițiunile art. 71 al. 3 din legea judecătorilor de pace, furtul de pasări domestice și alte mici animale prevăzut și pedepsit de art. 309 al. 1 din Codul penal, se judecă de judecătorii de pace în primă instanță;

Că prin urmare, și întru cât rîmătoarea furată de delincenți nu era mai mare de cinci săptămâni, și nici de o valoare mai mare de 100 lei, instanța competente de a judeca acest fapt este judele de ocol.

Pentru aceste motive, Curtea regulează competența, etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, Secția II

Audiența de la 2 Iunie 1901

Președenția D-lui I. CERKEZ, Președinte

Hipolite Dembitzki cu Ministerul cultelor și Casa pensiilor

Decisia civilă No. 115/901.

Pensii.—Rețineri din lefuri.—Caracterul reținerilor.—Dacă funcționarul ce din vre-o cauză oare-care nu poate îndeplini condițiile legii pentru a avea dreptul la pensie poate cere restituirea reținerilor ce i s'au făcut.—Funcționar străin.—Incapacitatea sa d'a avea dreptul la pensie.—Dacă poate cere restituirea pensiilor.—(Art. 25 din legea pensiilor din 1890).

Reținerile lunare ce se fac din lefurile funcționarilor nu reprezintă un capital ale cărui procente să se serve sub formă de pensie celor care l-au adunat și după, ci o contribuție asupra unei anumite clase de cetățeni, precum este impozitul funciar asupra clasei proprietarilor, sau patentele asupra comercianților și unul

din mijloacele prevăzute în legea financiară anuală pentru întâmpinarea și achitarea diverselor nevoi și obligații ale statului.

Acesta dar fiind caracterul reținerilor, nu poate fi vorba de nici o convenție și de nici o restituire către funcționarii care, dintr'o cauză sau alta, nu au putut îndeplini toate condițiile cerute pentru a se bucura de acea răsplatire, adică de pensie, căci cel ce primește o funcție de la stat știe în ce condiții are să servească, cunoaște obligațiile și modalitățile sub care legea bugetară îi acordă o remunerare a muncii și, deci, acceptând li se supune mai dinainte.

Ast-fel, străinul ce ocupă o funcție de la stat, știe că nu are drept la vre-o pensie, face mai dinainte sacrificiul reținerilor sale și deci nu are dreptul a cere restituirea acestor rețineri.

S'au ascultat; d-nii avocați C. I. Polizu și B. Cernea din partea apelantului Hipolite Dembitzki, în susținerea apelului, precum și d-nii avocați Mihalache Ci-reșeanu și Pietraru în combateri;

Curtea,

Asupra apelului făcut de Hipolite Dembitzki contra sentinței tribunalului Ilfov, secția III, cu No. 182 din 9 Martie 1900;

Având în vedere motivele din sentința apelată, pe care Curtea și le însușește;

Considerând că pensiile, după regulamentul organic care le-a înființat pentru întâia oară, sunt denumite o răsplatire ce se acordă funcționarilor onorabili după un timp determinat;

Că acest principiu nu a fost contra-zis de nici una din legiurile posteriore, ci, din contră, toate prevăd diferite resurse din fondurile bugetare ale statului, din care să se poată alimenta casa acestor plăți;

Că printre aceste resurse, ca unul din elemente, figurează și reținerile lunare la lefură;

Că dar aceste rețineri nu reprezintă un capital ale cărui procente să se serve sub formă de pensie celor care l-au adunat și depus, ci o contribuțiune asupra unei anumite clase de cetățeni, precum este imposibil financiar asupra clasei proprietarilor, sau patentele asupra comercianților și unul din mijloacele prevăzute în legea financiară anuală, pentru întâmpinarea și achitarea diverselor nevoi și obligațiilor ale statului (art. 25 legea pensilor din 1890);

Că aceasta fiind caracterul reținerilor, nu poate fi vorba de nici o convenție și de nici o restituire către funcționarii cari dintr'o cauză sau alta, nu au putut îndeplini toate condițiile cerute pentru a se bucura de acea răsplatire;

Că, precum nu poate reclama înapoi reținerile cel care nu a putut îndeplini, de exemplu, numărul anilor unui termen de serviciu, tot asemenea nu a putut pretinde nici acel care precum în speța Dembitzki, are termenul cerut, dar nu îndeplinește o altă condițiune, aceia de a fi obținut împământinarea;

Că ori-cine primește o funcțiune de la stat, știe în ce condiții are să servească, cunoaște obligațiile și modalitățile sub cari legea bugetară îi acordă o remunerare a muncii, și deci acceptând, li se supune mai dinainte;

Că prin urmare, străinul funcționar, care știe că nu poate avea drept la vre-o pensie face mai dinainte sacrificiul reținerilor sale, se mulțumește a servi în

schimbul unui salariu redus, și deci numai poate în urmă ridica nici o pretențiune;

Că dacă instanțele noastre judiciare, au acordat în unele casuri, restituiri unor funcționari comunali, aceasta s'a făcut în împrejurări cu totul deosebite și pentru că autoritățile municipale, făceau rețineri ce se puteau privi ca fără cauză de oare-ce până la legea de la 25 Februarie 1897, nu exista și nu se prevedea plată de pensii;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge apelul, etc.

(ss) I. Cercez, Al. D. Dobriceanu, A. Athanasovici.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI, Secția I

Audiența de la 25 Septembrie 1901

Președenția D-lui I. TH. BURADA, Prim-Președinte

Agripina Ullé cu Clarissa Costache

Decisiunea civilă No. 107/901

Martori. — Proba testimonială când lucrul e de o valoare mai mare de 150 lei, sau în contra și peste conținutul unui act. — Când se admite. — Inceput de dovadă în scris. — Imposibilitate de a se procura o dovadă în scris. — Ce este începutul de dovadă în scris. — (Art. 1191, 1197 și 1198 C. civ.).

Martori. — Codul Calimach. — Dacă proba testimonială era admisă în contra sau peste conținutul unui act.

Donațiune. — Neinvestirea ei cu formele legale. — Nulitate. — Dacă donatorul o poate confirma. — Moartea donatorului. — Dacă moștenitorii sau reprezentanții săi o pot ratifica. — Executare voluntară. — Dacă pot cere revocarea ei dupe ce au confirmat'o. — Donatorul devenind tutorul donatarului. — Dacă i se poate imputa ca tutor că n'a investit donațiunea făcută de el, până nu era tutor, cu formele legale. — (Art. 813 și 1168 din Codul civil).

1. Pentru a se întemeia justiția pe dovada cu martori despre un lucru de o valoare mai mare de una sută cincizeci lei, sau în contra și peste ceea ce coprinde un act, trebuie ca partea ce o invoacă să producă mai întâiu un început de dovadă în scris sau să stabilească imposibilitatea în care s'a găsit de a ași procura o dovadă în scris, și prin început de dovadă în scris se înțelege ori ce scriptură a aceluia în contra căruia s'a intentat acțiunea sau a acelora ce l' reprezintă și care scriptură face a fi de crezut faptul pretins.

2. Sub imperiul Codului Calimach se putea dovedi cu martori contra și peste cele constatate prin actul scris.

3. O donațiune neinvestită cu formele prescise de lege este nulă și nu poate produce vre un efect în timpul vieței donatorului, care nu o poate confirma, putând însă să o facă din nou, de vrea, și îngrădită de astă dată cu toate formele legale.

După moartea donatorului însă, donațiunea nulă își va avea efectul ei, dacă erezii sau reprezentanții donatorului au confirmat'o, ratificat'o sau executat'o în mod voluntar, și o dată ce densii au executat de bună voe acea donațiune, densii nu mai pot să revină asupra ratificării lor și să revendice obiectul dăruit.

4. Donatorul ce a făcut o donațiune neinvestită cu formele legale, prin urmare nulă, și care devine tutorul donatarului, nu poate fi responsabil că, în calitate de tutor, n'a avut grija de a investi, donațiunea ce făcuse, cu formele prescise de lege, căci

o donațiune nulă de la început nu poate fi confirmată de donator ci refăcută de el cu formele legiuite, și aceasta nu depinde de obligațiile tutorului ci de voința omului, a donatorului, la aprecierea căruia rămâne facultatea de a face sau nu o nouă donațiune în locul celei d'întîi ce este fără valoare.

Curtea deliberând, și

Având în vedere apelul interjectat de d-na Agripina Ullé, născută N. Cananău, prin procuratorul său Eduard Ullé, în contra sentinței trib. Dorohoi No. 156 din 15 Iunie 1900, prin care s'a admis reclamațiunea d-nei Clarisa Costache, născută C. Cananău, a d-soarei Elena C. Cananău și a d-lui Alexandru C. Cananău și s'a obligat pe d-na Ullé să delase în stăpânirea și proprietatea reclamanților moșia Vicolenii cu toate trupurile și denumirile ce ar mai fi având, situată în comuna Borzestii, jud. Dorohoi, și să le plătească o sută lei cheltuelii de judecată;

Având în vedere concluziunile părților în instanța de apel și anume al apelantei tinzând la reformarea în totul a sentinței trib. Dorohoi și la respingerea acțiunii; a intimațiilor tinzând la admiterea reclamațiunii, la reformarea numai în parte a acelei sentințe și la adjudecarea asupra lor, nu a întregii moșii Vicolenii, ci a o jumătate din acea moșie;

Având în vedere că, atât acțiunea în revendicare a moșiei Vicolenii intentată de d-na Clarisa Costache, d-soara Elena Cananău. d-l Alex. Cananău în contra d-nei Ullé, deținătoarea acelei moșii, cât și sentința trib. să întemeiază pe două acte de vindere-cumpărare, unul cu data de 1862 Mai 22, întărit de trib. Dorohoi la No. 42 din 27 Septembrie 1863, pe care Maria Cananău «face știut că vinde lui Costache Cananău partea sa din moșia Vicolenii», cel-alt cu data de 1867 Mai 26, întărit de trib. Dorohoi prin care «Ștefan Cuparencu face asemenea știut că vinde de veți partea sa din aceiași moșie Vicolenii tot lui Costache Cananău» ai cărui moștenitori, pe lângă George, Ernest și Titus Cananău, care nu figurează în proces, sunt și reclamanții;

Având în vedere că, atât în contra acestei reclamațiuni, cât și pentru reformarea sentinței, apelanta opune: 1) că actele de vindere-cumpărare sus menționate sunt simulate, indicând numele lui Costache Cananău de formă numai, pe când, în realitate, aceste pământuri au fost cumpărate de Nicolae Cananău și i-au aparținut lui; 2) că chiar dacă simulațiunea nu s'ar dovedi, ele au fost dăruite de Costache Cananău copiilor lui Neculae Cananău printr'un act, care, deși nu întrunește caracterele cerute de lege, a fost însă confirmat de moștenitorii lui Costache Cananău prin executarea lui în totul sau măcar în parte; 3) că, în tot cazul, Cost. Cananău, ca unul ce a fost tutorele copiilor lui Neculae Cananău, fiind responsabil de faptul că nu s'a îngrijit ca actul de donațiune să fie investit de formele prescise de lege, erezii săi, nu pot cere evicțiunea din acele imobile al deținătoarei actuale, care a avut de tutor pe autorul lor;

Având în vedere actele prezentate de părți, lucrările aflătoare în dosarul tutelei def. N. Cananău și resumatele părților;

Având în vedere că în ședința de la 17 Mai a c., apelanta, pentru a stabili simulațiunea ambelor acte de vindere-cumpărare sus menționate, a cerut să i se admită dovada testimonială și că Curtea prin deciziunea sa preparatorie din 18 Mai a încuviințat apelantei cererea de a dovedi «că C. Cananău, prin actul întărit de trib. Dorohoi sub No. 6226 din 29 Mai 1862, transcriș la No. 42 și prin actul autentificat și transcriș la același trib. sub No. 37 din 26 Mai 1867, a cumpărat moșia Vicolenii din jud. Dorohoi, comuna Borzestii, în numele și pentru fratele său Nicolae Cananău, cu înțelegere între ei numai de formă să fie trecut în acte numele lui C. Cananău ca cumpărător și că, în ședința de la

23 Iunie a. c., spre acest sfârșit, au fost ascultați înaintea Curței marturii Ion Jian, Ion Georgescu, Sigmund Iucel și Herșcu Liezerovici;

Considerând, mai întîi, în ce privește obiecțiunea intimațiilor, că o asemenea probă, chiar de ar dovedi alegațiunile apelantei, n'ar avea valoare, cel puțin în contra celor ce cuprinde actul încheiat în urma promulgării Codului civil actual, adică la 1867, pentru motivul că se referă la un lucru de o valoare mai mare de 150 lei, și că simulațiunea nui act nu se poate proba, după art. 1191 C. civ. între părțile contractante sau reprezentanții lor, cu marturi, pentru că nu le-a fost imposibil de ași procura o dovadă înscris; că dacă, într'adevăr, art. 1191 din Codul civil actual stabilește regula generală că dovada despre un lucru oare-care de o sumă sau de o valoare mai mare de o sută cincizeci lei nu se poate face de cât prin act scris, autentic sau privat, și că nu se poate primi dovada prin martori în contra sau peste ceea ce cuprinde actul, — la această regulă legea prevede în art. 1197 și 1198 excepțiuni și anume, când există un început de dovadă în scris, și în mod general, când creditorului i-a fost cu neputință de ași procura o dovadă înscris; că prin început de dovadă legiuitorul înțelege ori-ce scriptură al celui în contra căruia s'a întentat acțiunea sau al celor ce-l reprezintă și care scriptură face a fi de crezut faptul pretins; că pentru a se putea deci întemeia justiția pe dovada cu martori despre un lucru de o valoare mai mare de o sută cincizeci lei, trebuie ca partea ce o invoacă să producă mai întîi un început de dovadă sau să stabilească imposibilitatea în care s'a găsit de ași procura o dovadă în scris; — că, în specie, apelanta, în dovedirea susținerilor sale că actele de vindere-cumpărare dintre Maria Cananău, Ștefan Cuparencu și Const. Cananău, sus menționate, sunt formate pe numele acestuia numai de formă, fiind în realitate încheiate cu Nicolae Cananău, a produs în instanța ca început de dovadă petițiunea subscrisă de Costache Cananău și adresată la 6 Iunie 1875 judecătorului trib. Botoșani prin care, pe lângă declarațiunea ce o face că între el și fratele său Nicolae a intervenit o convențiune orală, după care «averea mobilă de pe moșia Plopenii în sumă de 4868 galbeni 13 lei, 28 parrale rezultând din asociațiunea făcută cu Ion Jian pentru exploatarea acelei moșii», deși trecută în proprietatea sa, aparține însă fratelui său Nicolae, căruia declară că n'a dat nici un înscris; că, în realitate, acesta e adevăratul asociat; că a lui este capitalul pus în asociațiune, a lui folosul sau paguba ce ar resulta din asociațiune — mai adaugă cu privire la averea imobiliară că moșia Vicolenii din județul Dorohoi aparține copiilor lui N. Cananău, căror a donat proprietatea părțelor din numita moșie; că, menținând această donațiune mai declară că «moșia după actul de asociațiune este dată în arendă asociațiunii cu Jian, în preț de două sute galbeni, și că această porțiune din prețului locațiunii este proprietatea copiilor lui Nicolae Cananău; că acest act în scris, emanând de la autorul reclamanților, dacă nu conține recunoașterea formală că moșia Vicolenii a fost cumpărată în realitate de N. Cananău — cas în care ar fi constituit o dovadă completă despre faptul alegat — lasă să se vadă totuși, în mod destul de clar mai întîi că între frații Nicolae și Chostache Cananău a urmat o convențiune verbală, care nu s'a formulat în scris, cu privire la averea celui d'întîi și a căruia obiect era trecerea pe numele celui de al doilea a unei părți din averea lui N. Cananău, în scopul de a o ascunde: — apoi, că C. Cananău, după ce recunoaște capitalul pus în asociațiunea făcută cu Jian pentru exploatarea Plopenilor și a Vicolenilor, precum și beneficiile eventuale aparțin fratelui său, arată că nici proprietatea moșiei Vicolenii nu e a sa, pentru că, încă de când trăia fratele său, a donat proprietatea fraților din acea moșie pentru copii acestuia, — și astfel interpretat face de crezut faptul pretins de apelantă că

această moșie a aparținut în tot timpul vieții sale lui N. Cananău, ceea-ce rezultă încă și din două petițiuni subscrise de C. Cananău adresate trib. jud. Botoșani la 5 Iulie și la 20 August 1875, aflate în dosarul tutelei def. N. Cananău, la paginile 440 și 531, și în care numitul arată că *averea imobilă rămasă după defunctul N. Cananău se compune dintr'o vie situată lângă bariera Iasi în orașul Botoșani și din moșia Vicoleni, jud. Dorohoi, cerând, în calitate de tutore, ca aceste imobile să se scoată în vânzare pentru împărțeala între erezii def. N. Cananău, petițiuni, cari, conținând aproape mărturisirea lui C. Cananău că moșia Vicoleni a aparținut def. N. Cananău, trebuie și ele interpretate că făcând a fi de crezut aceste fapte, și constituiesc în contra celor care represintă pe subscriitorul menționatei acte o probă cel puțin pe jumătate completă de natură a da loc dovezii cu marturi;*

Considerând că dacă, în ce privește actul de vindere-cumpărare a unei părți din Vicoleni, încheiat între Ștefan Cupărenu și C. Cananău trebuie, pentru administrarea dovezilor, a se aplica regulile prescrise de Codul civil actual, care era în vigoare la 1867 când s'a format actul, în ce privește însă vinderea-cumpărarea făcută la 1862 de către maria Cananău către Costache Cananău, legiuirea sub imperiul căreia s'a format acel act, permițând dovada cu martori contra și peste cele constatate prin actul scris și dispozițiunile acelei legiuri pe care părțile le-au avut în vedere la formarea actului conferindu-le de atunci un drept câștigat ast-fel de ele în momentul când au contractat, care nu li se mai poate răpi astăzi, înscrisurile, emanând de la C. Cananău, menționate mai sus și constituind, precum s'a apreciat de judecată, un început de dovadă, nici nu sunt necesare spre a se admite dovada cu martori;

Având în vedere că, pe lângă actele constituind un început de dovadă, prezentate pentru a dovedi simulațiunea actului din 1867, apelanta a invocat spre a stabili simulațiunea ambelor acte, de la 1862 și de la 1867, o serie de acte, precum ordonanța de adjudecare No. 7 din Mai 1868 a tribunalului Botoșani, prin care se adjudecă asupra lui C. Cananău imobilul Corni din plasa Siretul, jud. Botoșani, fost proprietate a lui N. Cananău cu prețul de 35 mii galbeni, contractul de asociațiune încheiat între C. Cananău și Ion Jian la 2 Aprilie 1874 pentru exploatarea moșiei Plopenii din jud. Dorohoi, luată în arendă de la d-n Agripina Jian, corespondența dintre N. Cananău și Ion Jian cu privire la asociațiunea Plopenilor și a Vicolenilor.— semile prezentate de N. Cananău ca tutore al copiilor lui C. Cananău pe anii 1875—1883, în care se ved trecute la veniturile câștigurile moșiei Vicolenii, din care acte se pot deduce presumpțiunile următoare: că, în timpul când s'a cumpărat prima parte din moșia Vicoleni, la 1862, N. Cananău s'rimtorat în afacerile sale, urmărit de numeroși creditor, cari scotînd în vânzare moșia Cornii, prețul eșit la licitațiune nici ajunge pentru a achita creanțele ipotecare, avea tot interesul a nu mai adăogi la averea ce servea de gaj creditorilor săi spre a păstra ce-va pentru numeroasa sa familie, și ast-fel a putut cumpăra moșia Vicoleni, pe numele fratelui său; că, în acest spirit, Nicolae Cananău, luând în arendă moșia Plopenii de la d-na Agripina Jian pe periodul de la 1872—1877, nu face contractul pe numele său și nici actul de asociațiune cu Ion Jian pentru exploatarea acelei moșii, ci pe numele lui C. Cananău, iar moșia Vicolenii o administrează în tot timpul vieții sale ca averea sa proprie, arendând-o mai înteu, explotând-o apoi în tovarășie cu Ion Jian, ceea ce iarăși constituie o presumpțiune că, în realitate, N. Cananău n'a încetat de a fi proprietar al acestei moșii și că s'a servit de numele fratelui său Costache în scop de a o sustrage urmăririi eventuale a creditorilor;

Că este puțin probabil că Costache Cananău, tată

el singur a șapte copii, cu o averea mică, să fi avut mijlocul de a face, precum susțin reclamații, o așa liberalitate nepoților săi, dăruindu-le moșia Vicolenii, când, pe de o parte, nu lipsește de a trece în fie-care din semile prezentate consiliului de familie veniturile acelei moșii, iar pe de altă parte, rămâne dator către familia fratelui său cu o sumă însemnată de bani, cele ce iarăși stabilesc o presumpțiune în favoarea faptului pretins de apelantă;

Considerând că din depunerile martorilor Ioan Jian, Sigmund Iucăl și Herșcu Lezerovic, ascultați înaintea Curții, rezultă că moșia Vicolenii a fost stăpânită de N. Cananău, care a arendat-o mai înteu lui Sălcianu, apoi martorului Iucăl și în urmă a administrat-o în tovarășie cu martorul Jian, depunerii cari coroborează astfel înscrisurile constituind un început de dovadă, mai sus menționate; că din depunerea avocatului Ioan Georgescu înaintea Curții reesă că, într'o consfătuire ce a avut în toamna anului 1874 între C. Cananău, N. Cananău, avocatul Năstase Botez și martorul Costache Cananău a recunoscut, față de persoanele arătate mai sus că moșia Vicolenii a fost cumpărată în realitate de N. Cananău și cu banii acestuia, recunoaștere care, conținând o mărturisire extrajudiciară despre faptul aiepat, dacă singură n'ar putea avea vr'o putere pentru a stabili obligațiunii de o valoare mai mare de o sută cincî zeci lei, constituie însă și ea o probă, într'u cât mortorii, cari o reproduc nu fac de cât a completa o dovadă rezultând din înscrisurile emanate de la C. Cananău cari, precum s'a arătat mai sus, fac a fi de crezut faptul pretins de apelantă că moșia Vicolenii a aparținut lui Nicolae Cananău, toate acestea cu atât mai mult cu cât, pe de o parte, trei din cei șase moștenitori a lui Costache Cananău, și anume d-nii George, Titus și Ernest Cananău, recunosc în mod formal prin declarațiunii autentice că aceea moșie a fost cumpărată de fapt pentru N. Cananău și de formă numai pe numele părintelui lor și că aparține succesiunii defunctului N. Cananău, iar pe de altă parte, cei-lalți trei au lăsat să treacă aproape întregul timp necesar pentru prescripțiunea acțiunii lor până ce s'au decis a o intenta; că ast-fel dovezile produse de apelantă sunt suficiente pentru a forma convingerea justiției că atât actul din 1862 cât și acel din 1867, pe cari s'a întemeiat reclamațiunea și sentința tribunalului, sunt simulate, adică au fost făcute numai de formă pe numele lui C. Cananău, iar în realitate moșia Vicolenii a fost cumpărată de Nicolae Cananău;

Considerând, în ce privește mijlocul al doilea invocat de apelantă, și anume că, chiar dacă nu s'ar fi stabilit simulațiunea actelor din 1862 și 1867, totuși într'u cât moșia Vicolenii a fost dăruită de autorul intimațiilor, nepoților săi, și într'u cât reprezentanții săi au confirmat acea donațiune, nu mai au dreptul de a revendica numita moșie; că o donațiune neinvestită cu formele prescrise de Codul civil prin art. 813 și urm. este nulă și nu poate produce vre un efect, în timpul vieții donatorului, iar după moartea acestuia își va avea efectul ei numai dacă erezii sau reprezentanții donatorului au confirmat-o, ratificat-o sau executat-o în mod voluntar, rămânând a se face dovadă după executarea voluntară, dovadă care se poate face prin orice mijloace;—că prin petițiunea adresată judecătorului trib. Botoșani la 6 Iunie 1875 C. Cananău declară că, «a donat copiilor lui N. Cananău proprietatea părților sale din moșia Vicolenii, fără a face un act înscris de donațiune», act care neîntrunind caracterele cerute de lege, nu constituie o donațiune valabilă; că însă această donațiune, nulă în formă, a fost confirmată de moștenitorii lui C. Cananău prin executarea ei voluntară; căci, într'adevăr, prin actul de împărțeală încheiat între toți copiii lui C. Cananău, autentificat de tribunalul de Dorohoi sub No. 178 din 23 Martie 1893, și transcris sub No. 76 din aceiași zi, d-na Clarisa Costache, d-șoara Elena Ca-

nanău, d-nii George, Alexandru, Titus și Ernest Cananău, stabilind mai întâiu averea de împărțit nu consideră ca bunuri ale succesiunii def. lor părinte de cât moșia Sëndriceni din jud. Dorohoiu cu gospodăria de pe ea, nu însă și Vicolenii; apoi printre sarcinile succesiunii recunosc o sumă de 70000 lei datorită de autorul lor, din gestiunea sa de tutelă uneia din fiicele lui Nec. Cananău, Zelia Cananău, sumă trecută la activul acesteia, și prin actul de împărțeală, transacțiune încheiată între erezii lui N. Cananău, mai înainte, încă de la 28 Sept. 1890, autentificat de tribunalul Botoșani la No. 831 din aceeași zi,— iar prin transacțiunea intervenită la 22 Oct. 1894 tot între moștenitorii lui Cost. Cananău, în urma pretențiunii d-nei Comtanu Ganea că s'ar fi omis de a trece prin actul de împărțeală la activ și o sumă de 64000 lei pe care cei-lalți contestau că ar fi rămas în numerar la moartea părintelui lor, iarăși se recunoaște de toți moștenitorii că după C. Cananău a rămas numai averea prevăzută prin actul de împărțeală, ceea ce donată până la evidență că moștenitorii lui C. Cananău, în legătură apropiate de înrudire și în relațiuni de afaceri decurgând din gestiunea de tutelă a părintelui lor, cu moștenitorii lui N. Cananău, având cunoștința de împărțeala intervenită între aceștia în care era cuprinsă și moșia Vicolenii, recunoscându-se datorii din conturile de tutelă în care erau trecute regulat și veniturile acelei moșii, încheind cu veriilor lor în aceeași zi de 28 Sept. 1890, când s'a făcut și actul de împărțeală între aceștia, actul de vindere-cumpărare autentificat de trib. Botoșani tot la 28 Sept. 1890 prin care, pentru a restitui fie-cărui din moștenitorii lui N. Cananău sumele ce aceștia covenise a'și atribui fie-cărui, și anume Mariei Cananău 33000 lei, Alice Wrzecz Cananău 20000 lei, Adelei Cananău 17000 lei etc., erezii lui Cost. Cananău vënd verilor lor moșia Hilișău, din jud. Dorohoiu cu prețul de 114000 lei achitate prin stingerea sumei ce defunctul lor părinte C. Cananău le datorea, iar prin actul lor de împărțeală mai recunosc în favoarea d-soarei Zelea Cananău printre sarcinile succesiunii părintelui lor și 70000 lei datorii de acesta din gestiunea de tutelă, cunoștea donățiunea făcută de C. Cananău nepoților săi precum și viciul de formă de care era atinsă și înțelegeau în persoana acestuia dreptul lor de proprietate asupra moșiei Vicolenii, reparând acel viciu și executând voința tatălui lor în această privință astfel cum a fost formulată petițiunea cu data de Iunie 1875; că ast-fel din toate aceste dovedindu-se în mod neîndoios că actul de donățiune a moșiei Vicolenii a fost executat voluntar de către erezii donatorului, aceștia nu pot astă-zi, revenind asupra ratificării lor, să revendice acea moșie pe motivul că actul de donățiune n'a fost investit cu formele prescrise de lege, cu atât mai puțin cu cât, după moartea părintelui lor, au lăsat ca moștenitorii lui N. Cananău să perceapă veniturile moșiei Vicolenii, ceea ce constituie cel puțin o executare parțială a donățiunii și implică confirmarea ei;

Considerând, în cât privește mijlocul al 3-lea, că moștenitorii lui C. Cananău nu pot cere astă-zi ca apelanta să fie evinsă de pe moșia Vicolenii pentru că autorul lor ca tutor era responsabil față cu ea de administrațiunea sa și anume de faptul că nu a avut îngrijirea de a investi donățiunea ce o făcuse cu formele prescrise de lege; că întru cât donățiunea a fost făcută înaintea începerei tutelei de Cost. Cananău, fără formele prescrise de lege, ea a fost de la început nulă și nu putea fi confirmată de donator, ci refăcută de el cu formele legiuite; că însă aceasta nu mai depinde de obligațiunile tutorului, ci de voința omului, a donatorului, la aprecierea căruia rămâne facultatea de a face sau nu o nouă donățiune în locul celei dintâi rămasă, după art. 1168, fără valoare; așa că faptul lui Costache Cananău de a nu fi făcut un alt act de donățiune copiilor fratelui său al căror era tutor, nu poate fi în nici un caz considerat ca o

greșală din partea sa în administrațiunea averii minorilor, nici angaja responsabilitatea sa din acest punct de vedere; că deci acest motiv fiind neîntemeiat, iar cele lalte două întemeiate, sentința apelată urmează a fi reformată.

Pentru aceste considerente, redactate de d-l consilier Eug. Donici, Curtea admite apelul d-nei Agripina Ullé, reformează sentința trib. Dorohoiu, etc.

(ss) I. Th. Burada, Eug. Donici, N. Volenti, D. Sofian, V. Pretorian.

Observație. — Asupra chestiunii de a se ști ce se înțelege prin început de probă scrisă, veți t. VII a Comentariilor noastre, p. 271 urm.

Curtea de casație a decis că chestiunea de a se ști dacă actul produs de părți constituie sau nu un început de probă scrisă, este o chestiune de fapt de atributul suveran al judecătorilor fondului. (*Curierul Judiciar* din 1900, No. 37).

Judecătorii fondului sunt de asemenea suverani pentru a decide dacă actul propus ca început de probă face, sau nu, să fie de creșut faptul pretins. (Cpr. Cas. fr. Sirey, 1900. 1. 430. *Pand. Périod.* 1900. 1. 302. *Pand. Périod.* 1901. 1) 248. Fuzier-Herman, *Code civ. annoté*, III, art. 1347, No. 196 urm. Veți și autoritățile citate în t. VII a Comentariilor noastre, p. 276, nota 1).

Curtea din Iași decide cu drept cuvânt, că, sub imperiul Codului Calimach, se putea dovedi prin marturi contra și peste cele constatate prin actul scris. Această soluție nu suferă nici o îndoială, fiind că, în dreptul nostru anterior, proba testimonială era admisă fără nici o restricție, soluție consacrată atât în dreptul roman cât și în vechiul drept francez până la ordonanța din Moulins, care este din anul 1566. (Veți t. VII a Comentariilor noastre, p. 241 urm.).

Al treilea punct decis de Curte prin decizia de mai sus este relativ la confirmarea donățiunilor.

Donățiunea fiind, în legea noastră, un contract solemn pentru care se cer anume condițiuni, adecă un act autentic (art. 813)⁽¹⁾, dacă această condiție ar lipsi, actul ar fi *inexistent*, sau n'ar avea ființă. Aceasta rezultă atât din art. 813, cât și mai cu seamă din art. 1168, după care donățiunea, nulă în privința formelor, trebuie să se refacă cu formele legiuite. Viciurile unei donățiuni n'ar putea deci fi reparate prin un act confirmativ, nici de dăruitor, nici de donatar, de și legea vorbește numai de cel dintâi, pentru că neantul nu poate fi confirmat⁽²⁾, soluție care se

(1) În Serbia, o donățiune chiar verbală, urmată de executare, este valabilă (art. 564 C. proced. serb.), așa că, după acest Cod donățiunea nu este un contract solemn. Cpr. Trib. Dolj. *Dreptul* din 1901, No. 25.

(2) Cpr. Cas. rom. (decisie pronunțată în unire cu concluziile noastre) și C. Craiova. *Curierul Judiciar* din 1900, No. 22. *Dreptul* din 1898, No. 84 și din 1899, No. 43.

va aplica prin analogie la toate contractele solemne, convențiunii matrimoniale, ipoteci, etc. (3).

Donațiunea n'ar putea fi confirmată nici în mod indirect, pe cale de novație, pentru că novația presupune ca și confirmarea, o obligație preexistentă la care creditorul renunță; or, în specie, donațiunea fiind inexistentă, nu produce nici o obligație care să poată servi de bază novațiunii (4).

Art. 1168 nevorbind de cât de donațiile nule în privința formelor, este străin de cele-l'alte viciuri care ar putea să atingă contractul; de unde rezultă că dăruitorul ar putea să confirme donațiunea atinsă de o altă nulitate, de ex. de un viciu al consimțământului, dol, eroare sau violență, sau de un viciu de incapacitate. Asemenea viciuri vor putea în tot-deauna fi șterse în donații, ca și în cele-l'alte contracte, prin efectul confirmării (art. 1167, 1190).

Dar dacă dăruitorul nu poate nici în mod expres, nici tacitamente, să confirme o donațiune nulă în privința formelor, pentru că legea o consideră ca inexistentă, aceiaș regulă ar trebui să fie aplicabilă și moștenitorilor săi, de oare-ce un act inexistent nu poate fi transformat în un act anulabil prin moartea autorului lui. Neantul tot neant rămâne. Cu toate acestea, legiuitorul, prin art. 1167, § ultim, admite soluția contrară. După acest text, care, ori cât s'ar dice, este o anomalie, de și el se vede reprodus în Codul italian (art. 1341) și în alte legiuri străine, moștenitorii sau reprezentanții dăruitorului pot să confirme atât expres cât și tacitamente o donațiune care ar fi nulă în privința formelor, însă numai în urma morții dăruitorului, pentru că confirmarea care ar avea loc înainte de această epocă ar avea caracterele unui pact succesoral oprit de lege (5).

Art. 1167, § ultim aplicând deci moștenitorilor sau reprezentanților dăruitorului dreptul comun, art. 1900, inaplicabil dăruitorului, este din contra aplicabil moștenitorilor săi. Acești din urmă vor putea deci să confirme donațiunea prin tăcerea lor în timp de zece ani, după cum ei pot s'o confirme prin act oșebit sau prin executarea ei (art. 1167). Prin o stranie anomalie, pe care unii autori în zadar caută s'o explice (6), donațiunea care, în timpul vieții dăruitorului nu'și avea ființă, se consideră ca existentă după moartea sa, fiind că ea este supusă confirmării. Moștenitorii

vor trebui deci să propue nulitatea în curs de zece ani de la moartea autorului lor; căci, dacă în acest timp, ei rămân în inacțiune, viciile actului dispar și el devine valid (7).

Art. 1167, § ultim, care permite moștenitorilor de a confirma o donațiune inexistentă, fiind o derogare de la principiile generale, este de strictă interpretare, și ca atare, nu poate fi întins prin analogie la cele-l'alte acte solemne.

Tot pentru aceleași motive, trebuie să decidem, de și chestiunea este controversată, că dispoziția excepțională a art. 1167, § ultim nu se aplică la testamente (8).

Cu toate acestea, atât doctrina cât și jurisprudența aplică acest text și la testamentele nule pentru vicii de formă, afirmând, fără a da însă vre-o dovadă, că motivele acestei dispoziții excepționale sunt comune atât donațiunilor cât și testamentelor; ceea ce nu este adevărat, pentru că, pe când formele de care legiuitorul a înconjurat donațiunile au de scop împedirea dispozițiilor între vii, pentru ca bunurile să nu easă din familie, formele testamentelor tind din contra la executarea ultimei voințe a defunctului. Nefiind deci aceleași motive de a decide, testamentele ar trebui să rămâe sub imperiul principiilor generale. Cu toate acestea, atât doctrina cât și jurisprudența, precum am spus mai sus, se pronunță în sens contrar (9), admitând confirmarea din partea moștenitorilor testatorului, și Curtea de casație a decis că acest principiu era admis și sub Codul Caragea (10).

Singura restricție, pe care o admite Curtea de casație, este că nu se poate confirma o dispoziție care ar fi în contra ordinei publice sau interesului general (11). În specie, era vorba de un legat făcut unei persoane morale străine nerecunoscută de guvernul român, și Curtea dice foarte bine că executarea sau confirmarea testamentului din partea moștenitorilor testatorului nu poate să facă să existe ceea ce juridicește nu are ființă. Curtea din București nu admisesse, ce e dreptul, această restricție (12), însă decizia sa a fost cu drept cuvânt casată.

D. Alexandresco

(7) Cpr. Cas. rom. și C. Craiova. *Curierul Judiciar* din 1900, No. 22 și *Dreptul* din 1900, No. 74. *Dreptul* din 1899, No. 43 și 60. *Dreptul* din 1898, No. 84. C. București. *Dreptul* din 1900, No. 46. Trib. Dolj. *Dreptul* din 1901, No. 25. Veđi și alte autorități citate în t. VII a Comentariilor noastre, p. 50, nota 2 și p. 75.

(8) Trib. Ilfov. *Dreptul* din 1892, No. 59. Laurent, XIII 461, 464 și *Avant projet de révision du C. civ.*, III, p. 368. Veđi t. IV a Comentariilor noastre, p. 476, 477 și t. VII, p. 51.

(9) Veđi t. VII a Comentariilor noastre p. 51, nota 4 și t. IV, p. 474 și 477, text și nota 2.

(10) Cas. rom. Bulet. S-a I, anul 1897, p. 1184.

(11) *Dreptul* din 1892, No. 75 și Bulet. Cas. S-a I, anul 1892, p. 860.

(12) *Dreptul* din 1891 No. 3, 4.

(3) În privința celor-l'alte contracte solemne, chestiunea este însă controversată. Veđi t. VII a Comentariilor noastre, p. 48, nota 2. Cpr. în privința convențiilor matrimoniale, Trib. Covarului. *Dreptul* din 1898, No. 31.

(4) Și în această privință, chestiunea este controversată. Veđi t. VII a Comentariilor noastre, p. 48, text și nota 3.

(5) Veđi t. VII a Comentariilor noastre, p. 49, nota 2.

(6) Veđi autorii citați în t. VII a susțiselor Comentarii p. 50, nota 1.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI PUTNA

Audiența de la 18 Octombrie 1901

Președenția D-lui N. PENCIULESCU, Judecător

Elena G. Constantinescu cu soțul său Gh. Constantinescu, pentru divorț.

Jurnalul No. 11909/901.

Divorț. — Cerere reconvențională făcută de cel l'alt soț. — Când se poate face. — Conexare.

Acțiunea reconvențională putându-se introduce în orice stare a cauzei, până nu se dă o hotărîre, rezultă că, în materie de despărțenie, cererea de divorț a unuia din soți, chiar ajunsă în stadiul ascultării martorilor, trebuie conexată cu cererea reconvențională de divorț introdusă de cel-l'alt soț cu mult mai târziu, spre a se judeca ambele în același timp, pentru a se înlătura ast-fel posibilitatea unor hotărîri contradictorii.

S'a ascultat: d-l avocat Teodoru, sfătuitoarul soțului Gh. Constantinescu zis și G. Constantin Ghiorgiu, care a cerut conexarea cererii reconvenționale de divorț introdusă de soț contra cererii de despărțenie făcută de soție, precum și d-l avocat D. Niculescu, sfătuitoarul soției reclamante, Elena G. Constantinescu, care s'a opus la conexare ca tardivă ne fiind făcută *in limine litis*.

Tribunalul,

Având în vedere că, astăzi, cu ocaziunea termenului pentru ascultarea martorilor în procesul de divorț, intentat de Elena G. Constantinescu, soțul se opune la ascultarea lor pe motiv ca având și densusul introdusă o acțiune reconvențională de divorț, din cauza părăsirei domiciliului conjugal de către soția sa, cere tribunalului ca ambele acțiuni să fie judecate odată;

Având în vedere că tribunalul și a format convingerea prin cererea dosarului în instanță că, în adevăr, o asemenea acțiune reconvențională există formându-se dosar aparte și fiind în fața concilierilor prezidențiale;

Având în vedere că, la această cerere de conexitate, soția, la rëndul ei, se opune pentru următoarele motive: că acțiunea sa de divorț fiind ajunsă la faza ascultării martorilor, s'ar întârzia prea mult cererea sa, așteptându-se acum ca și acțiunea soțului să ajungă în aceiași stare; că conform procedurii civile, o asemenea cerere de conexitate este tardivă venită, de oare-ce nu s'a propus înainte de orice apărare în fond, fiind deja admisă în principiu cererea sa de divorț;

Considerând că orî cât de interesantă ar fi pozițiunea soțului care, din motive legale, dorește cu un moment mai înainte să vadă desfăcută căsătoria, totuși tribunalul nu poate să nu fie socoteală și de interesul celui-l'alt soț; ca această desfacere de căsătorie, dacă se va pronunța, să se pronunțe în favoarea sa spre a putea dobândi toate avantajele prescise la capitolul «despre efectele despărțeniei»;

Considerând că, fără o asemenea cerere reconvențională, tribunalul n'ar putea nici o dată să pronunțe hotărîrea de divorț în favoarea soțului pârât, și aceasta pe motiv, pe de o parte, că s'ar contraveni dispoziții fiscale în materie de divorț, iar pe de alta, că s'ar încălca principiul de drept, că instanțele judecătorești nu pot acorda nimănui nimic fără o cerere formală dedusă în instanță și făcută în conformitate cu dispozițiile legii;

Considerând că interesul soțului rezultă și din aceea că dacă nu s'ar admite o asemenea cerere reconvențională, densusul ar fi lăsat cu totul la discrețiunea celui-l'alt soț, care, după pronunțarea divorțului, ar putea să nu înscrie hotărîrea la oficerul stărei civile ținînd în suspensiune o stare de lucruri dăunătoare pentru el;

Considerând că, pe lângă acest interes particular, buna

administrație a justiției și un interes de ordine publică cer ca instanțele judecătorești să evite darea hotărîrilor contradictorii, mai cu seamă în o materie atât de delicată ca aceea a divorțului, unde ordinea socială este atât de mult interesată;

Considerând că divorțul fiind privit cu ochii răi de către legiuitor, probă atâtea termene cerute și o procedură atât de excepțională admisă, nu am mai fi în acest spirit al legiuitorului dacă în această acțiune reconvențională, care în realitate, nu e de cât o adevărată acțiune de divorț, n'am căuta a pune din nou părțile față în față spre a ajunge poate la o împăcare atât de dorită de legiuitor;

Considerând ca întreaga doctrină recunoaște că acțiunea reconvențională se poate introduce în orice stare de cauză, și că nu poate exista de cât o singură fine de neprimire, care rezultă din forța lucrurilor, adică aceea că după pronunțarea divorțului în urma cererii reclamantului primitiv, nu se mai poate introduce o acțiune reconvențională, pe simplul motiv că, pe de o parte, nu mai există instanță, iar pe de alta, că nu se mai poate cere desoluția unei căsătorii care deja nu mai există;

Considerând că nici obiecția de tardivitatea cererii de conexare nu este mai fericită, de oare-ce e constant în doctrină că regulile de procedură civilă nu se aplică în divorț, și că toată procedura specială în această materie nu e bazată de cât pe interesul superior ce are societatea în menținerea familiei, lăsând o intinsă facultate de apreciere instanțelor judecătorești asupra diferitelor cereri ce se fac în instanță;

Pentru aceste motive, redactate d-l membru de ședință, Mih. M. Râmniceanu, tribunalul conexează ambele cereri și dispune a nu se asculta martorii în acțiunea d-nei Constantinescu, până ce acțiunea soțului nu va ajunge în aceiași stare.

(ss) N. Penculescu, M. M. Râmniceanu.

Observație. — În materie de divorț, ca și în orice care altă materie, soțul pârît poate și el introduce o acțiune reconvențională contra reclamantului primitiv, chiar dacă faptele pe care el și-ar întemeia acțiunea sa ar fi posterioare acțiunii principale. Pârîtul are interes a face asemenea acțiune, căci reclamantul primitiv, care ar câștiga despărțenia, n'ar avea de cât să nu tranșerie sentința, și în asemenea caz, căsătoria n'ar fi desfăcută (1).

Apoi, un alt interes pe care îl are pârîtul de a face ca divorțul să fie pronunțat și în favoarea lui, este ca el să nu fie condamnat la pensia alimentară prevădută de art. 281, căci îndată ce despărțenia s'a pronunțat contra ambilor soți, nici unul nu are dreptul la alimentele prevădute de acest text (2).

Când se va putea introduce o ast-fel de cerere reconvențională? Demolombe (IV, 437) crede că ea ar putea fi introdusă și în apel (arg. din art. 464 Pr. civ. fr.). Această soluție este însă inadmisibilă în legea noastră, față cu art. 327 Pr. civ., după care, în apel, nu se poate face nici o cerere nouă, și față cu procedura excepțională a

(1) Cpr. Demolombe, IV, 416. Laurent, III, 270 urm. Massé-Vergé, I, § 139, p. 253, nota 12. Veđi și T. Hue, II, 340.

(2) Cas. fr. D. P. 74, 1, 342.

divorțului de la care părțile s'ar putea astfel sustrage cu cea mai mare ușurință

Acțiunea reconvențională nu se va putea deci introduce de soțul pârît de cât în cursul procedurii de la prima instanță; însă s'ar putea face în ori-ce stare s'ar afla procesul la tribunal, chiar și în urma admiterii în principiu (3).

Mai multe Curți de apel din Franția și chiar Curtea de casație au decis că cererea în despărțenie făcută în mod reconvențional de soțul pârît, după o împăcare încercată o dată în urma cererii principale, nu este supusă la noi încercări de împăciuire, cererea reconvențională având acelaș obiect pe care îl avea și acțiunea principală, soluțiune care are în favoarea sa autoritatea lui Demolombe și a lui Aubry et Rau (4).

Chestiunea este însă controversată și Casațiunea franceză a pus, cu drept cuvânt, în principiu că încercările de împăcare fiind, în materie de divorț, de ordine publică, asemenea formalități trebuiesc observate chiar și pentru cererile reconvenționale (5).

Aceiași soluție a fost consacrată și de Curtea noastră supremă (19 Mai 1893): «Având în vedere, dice această decisiune, că din hotărîrea atacată cu recurs se constată că recurentul fiind chemat în judecată de soția sa, intimata de astăzi, pentru a se pronunța desfacerea căsătoriei dintre dînsii, a făcut și dînsul acțiune reconvențională în contra soției sale, înaintea tribunalului, pentru a se pronunța divorțul în favoarea sa; că tribunalul conexând ambele acțiuni, a intrat în cercetarea acțiunii reconvenționale prin ascultarea marturilor propuși de recurent, fără a mai procede la formalitățile prevădute de art. 218 urm. din Codul civil, nechemându-se soții înaintea tribunalului spre a se face încercările de împăciuire;

Considerând că cererea reconvențională, în materie de divorț, fiind o adevărată acțiune, ca atare, trebuiesc păzite în privința ei toate formele speciale de procedură prevădute de lege, forme de ordine publică, și care tind a împiedica divorțul înmulțind încercările și ocaziunile de împăciuire a soților;

Considerând că obiecțiunea făcută astăzi înaintea acestei Curți de intimata, cum că sfaturile de împăcare fiind făcute de președ. tribunalului cu ocaziunea procesului de divorț intentat de dînsa contra soțului său, recurentul de azi, și acele sfaturi neisbutind, era de prisos a se mai repeta și cu ocaziunea acțiunii reconvenționale

(3) Laurent, III, 272. Arntz, I, 498. Fremont, Divorce, 689.
(4) Vezi t. I, partea II-a a Comentariilor noastre, p. 170.
(5) Cas. fr. D. P. 59. 1. 228. Massol, Séparation, p. 165. Le Senne, Idem. 153. Laurent, III, 271, 343. Bioche, Dictionn. de procéd.. Vº Séparation, 93, etc.

făcută de recurent nu este întemeiată, întru cât cererea reconvențională schimbă cu totul poziția părților în instanță, reclamantul din acțiunea principală devenind, la rîndul său, intimat în acțiunea reconvențională și, ca atare, putînd avea interes ca divorțul să nu mai fie pronunțat, este evident că trimeterea părților din nou înaintea presid. tribunalului pentru reconciliare se impune, încercările de împăcare putînd de astă dată isbuti; Că așa fiind motivul invocat este întemeiat, casează, etc.» (6).

Nu avem nevoie de insistat mai mult. Curtea de casație arată foarte bine adevăratele principii în asemenea materie. De câte ori o cerere reconvențională se va produce, tribunalul o va junctiona cu cea principală și va îndeplini în privința ei toate formalitățile îndeplinite pentru cea principală, judecându-le de o dată și pronunțînd o singură hotărîre de fond. Dacă ambii soți au motive de divorț, căsătoria va fi desfăcută în favoarea amîndurora (7). Dacă numai unul are motive, cererea sa va fi singură admisă, ear cea a celui-l'alt soț va fi respinsă.

D. Alexandresco

(6) Curierul Judiciar din 20 Iunie 1893, No. 58. Dreptul din 1893, No. 46 și Bulet. s. II, anul 1893, p. 515. — În noua lege franceză, care a restabilit divorțul în Franția (art. 239, § 3), cererea reconvențională, în materie de divorț, se introduce prin simple conclusiuni, așa că, după acest text, ea nu mai este supusă încercării de împăcare. Cpr. Planiol, III, p. 177, nota 2. T. Huc, II, 339, p. 356.

(7) «Dacă pârîtul a introdus și el o cerere reconvențională, dice art. 1574 din Codul german, și dacă această cerere este dovedită de întemeiată, ambii soți vor fi declarați culpabili, so sind beide Ehegatten für schuldig zu erklären».

ÎNSCIINȚARE

În numărul de la 1 Ianuarie, am publicat în ziarul nostru, legea advocaților, alcătuită de Baroul de București, cu rugăciune pentru d-nii advocați din țară de a face observațiunile necesare pentru ziua când se va discuta această lege.

Cine nu posedă numărul din Curierul Judiciar în care se află tipărită vorba lege, se poate adresa redacțiunii noastre pentru a și-l procura; fiind-că administrația a tipărit pentru acest scop un număr mai mare de exemplare ca de ordinar.
Costul e de 50 bani exemplarul.

BIBLIOGRAFIE

A apărut volumul I din

DREPTUL CIVIL ROMÂN

de

C. NAGU

Se află de vînzare la toate librăriile